

«Ανάφλεξη» ενώ η τρόικα περιμένει...

Γιατί προκλήθηκε ένταση στις σχέσεις Σαμαρά - Βενιζέλου, ο ρόλος του κ. Στουρνάρα, οι διαρροές και το non paper - ποταμός

Τον Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Χαμηλό παραμένει το βαρομετρικό στις σχέσεις μεταξύ του πρωθυπουργού Αντ. Σαμαρά και του προέδρου του ΠΑΣΟΚ, παρά το γεγονός ότι η έπειτα από έντογο παρασκήνιο συμφωνία για την πραγματοποίηση της σύσκεψης των αρχηγών, σήμερα το βράδυ, εκτόνωσε την ένταση που είχε ανακύψει την περασμένη Πέμπτη, εξαιτίας της ανταλλαγής πυρών μεταξύ «κύκλων» του Μεγάρου Μαξίμου και της Ιπποκράτους.

Στο παρασκήνιο, συνεργάτες του κ. Σαμαρά και του κ. Βενιζέλου συνεχίζουν να αλληλοεπιρρίπτουν ευθύνες για την «ανάφλεξη» των τελευταίων ημερών. Όμως, συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η κυβέρνηση δεν πρόκειται να οδηγηθεί σε μείζονα κρίση, καθώς δεν την επι-

Η συμφωνία για πραγματοποίηση της σημερινής σύσκεψης των τριών πολιτικών αρχηγών εκτόνωσε το βαρύ κλίμα.

θυμούν ούτε ο πρωθυπουργός ούτε ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Εξάλλου, η χώρα συνεχίζει να κινείται σε τεντωμένο σκονί. Και εάν δεν υπάρξει αρχικά συμφωνία με την τρόικα για τα μέτρα των 11,6 δισ. και εν συνεχεία η ψήφισή τους από τη Βουλή, η επόμενη δόση του δανείου δεν πρόκειται να εκταμιευθεί και η χώρα θα οδηγηθεί σε στάση πληρωμών και έξοδο από το ευρώ.

Ποία είναι, όμως, τα «ανγέρ» του κ. Βενιζέλου, που του καταλογίζουν στελέχη της Ν.Δ. και ποies οι ενστάσεις της Ιπποκράτους για τους χειρισμούς του πρωθυπουργού; Σύμφωνα με «γαλάζιους» στελέχη, μετά τον Δεκαπενταύγουστο ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, διαβλέποντας ότι το κλίμα για την Ελλάδα βελτιώνεται διεθνώς, άρκισε συστηματικές προσπάθειες ώστε να εισέλθει στο «κάδρο» της διαπραγματεύσεως και να αποκομίσει τα αντίστοιχα πολιτικά οφέλη. Όμως, όπως προσθέτουν οι ίδιες πηγές, οι συσκέψεις των πολιτικών αρχηγών που έγιναν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο συνοδεύονταν από δηλώσεις αμ-

Συνεργάτες του κ. Σαμαρά και του κ. Βενιζέλου εκτιμούν ότι η κυβέρνηση δεν θα οδηγηθεί σε μείζονα κρίση, καθώς δεν την επιθυμεί κανένας από τους δύο.

φισβήτησης ή αποστασιοποιήσεως των κ. Βενιζέλου και Κουβέλη από το πακέτο των μέτρων, εξέλιξη που επιβάρυνε την εικόνα της χώρας στους εταίρους. Δεν είναι τυχαίο, εξάλλου, ότι τόσο στις συναντήσεις του κ. Σαμαρά με την κ. Μέρκελ και τον κ. Ολάντ όσο και στην πρόσφατη του κ. Στουρνάρα με τον κ. Σόιμπλε, ένα από τα ερωτήματα που τέθηκαν με ιδιαίτερη έμφαση ήταν «κατά πόσον η τρικομματική κυβέρνηση είναι βιώσιμη σε βάθος χρόνου».

Επίσης, την ενόχληση του Μεγάρου Μαξίμου έχει προκαλέσει μια αλληλουχία δηλώσεων στελεχών του ΠΑΣΟΚ που βρίσκονται κοντά στον κ. Βενιζέλο και εγείρουν θέμα μοντέλου διακυβέρνησης της χώρας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι δηλώσεις του κ. Γ. Δατσέρη, ο οποίος, αναφερόμενος σε ε-

νεργότερη συμμετοχή του ΠΑΣΟΚ στο κυβερνητικό σχήμα, άνοιξε εμμέσως πλην σαφώς θέμα ανασχηματισμού, δύο μήνες μετά τον σχηματισμό της κυβέρνησης συνεργασίας κι ενώ η σύνθεση του υπουργικού συμβουλίου αποτελεί αρμοδιότητα του πρωθυπουργού. Όπως, επίσης, η τοποθέτηση του κ. Δ. Κρεμαστινού περί εναλλασόμενης πρωθυπουργίας.

Τι λέει η Ιπποκράτους

Από την πλευρά της, η Ιπποκράτους καταλογίζει στον κ. Σαμαρά έλλειμμα ροής πληροφοριών για την πορεία των ζητημάτων με τους εταίρους σε σχέση με το «ελληνικό ζήτημα». Στη συγκεκριμένη κατεύθυνση αναφέρονται, πρώτον, η επιλογή του πρωθυπουργού να μη συναντηθεί με τους κ. Βενιζέλο και Κουβέλη πριν από τις επισκέψεις

του σε Βερολίνο και Παρίσι. Και δεύτερον, το γεγονός ότι ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Στουρνάρας δεν έσπευσε να ενημερώσει τους πολιτικούς αρχηγούς αμέσως μετά την επιστροφή του από τη Γερμανία και τη συνάντηση με τον κ. Σόιμπλε.

Η κίνηση αυτή του κ. Στουρνάρα προκάλεσε την «έκρηξη» του κ. Βενιζέλου, ο οποίος την Τετάρτη το πρωί επικοινωνήσε τηλεφωνικά με τον κ. Σαμαρά, δρομολογώντας ένα έντονο παρασκήνιο που οδήγησε στη μίνι κρίση της επομένης και, στη συνέχεια, στη συμφωνία να πραγματοποιηθεί η σημερινή σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Βενιζέλος «πατίσσε» να έχει άμεση ενημέρωση από τον κ. Στουρνάρα, ενώ ζήτησε από τον κ. Σαμαρά να υ-

πάρξει σύσκεψη των αρχηγών πριν από τις συναντήσεις τους με την τρόικα, τη Δευτέρα. Ο κ. Σαμαράς συναινεσε άμεσα στο αίτημα του κ. Βενιζέλου να ενημερωθεί από τον υπουργό Οικονομικών –υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία τους, όπως και με τον κ. Κουβέλη το ίδιο απόγευμα– αλλά άφησε ανοικτό τον χρόνο συνάντησης των τριών αρχηγών. Τούτο, όπως λέγεται, συνέβη επειδή ο κ. Σαμαράς ήθελε η τελική σύσκεψη για την οριστικοποίηση των μέτρων να πραγματοποιηθεί προς το τέλος της εβδομάδας, μετά τη συνάντησή του, την Τρίτη, με τον επικεφαλής της ΕΚΤ κ. Μάριο Ντράγκι και αφού υπήρχε σαφής εικόνα για τα μέτρα που αποδέχεται ή απορρίπτει η τρόικα.

Μέσα σ' αυτό το ήδη «επιβαρυνμένο» κλίμα, υπήρξε η διαρροή σύμφωνα με

την οποία «ο κ. Σαμαράς δεν τελεί υπό κηδεμονία, ενώ ο κ. Βενιζέλος δεν έχει συνειδητοποιήσει τους συσχετισμούς που προέκυψαν από τις εκλογές». Μόλις η διαρροή μεταδόθηκε από συγκεκριμένο ραδιοφωνικό σταθμό, η εκπρόσωπος Τύπου του ΠΑΣΟΚ κ. Φώφη Γεννηματά επικοινωνήσει με τον κυβερνητικό εκπρόσωπο κ. Σ. Κεδικογλου ζητώντας διήφηση.

Ο κ. Κεδικογλου ανταποκρίθηκε, αρκίζοντας έναν κύκλο τηλεφωνημάτων με εφημερίδες και τηλεοπτικούς σταθμούς, αλλά η Ιπποκράτους απαιτούσε γραπτή διάφηση, που όμως δεν ήταν δυνατόν να γίνει, αφού όσα είχαν μεταδοθεί αποδίδονταν σε «ανώνυμους κύκλους». Η άρνηση από πλευράς Μαξίμου να υπάρξει επίσημη διάφηση προκάλεσε, ως γνωστόν, την έντονη αντίδραση του κ. Βενιζέλου, που φέρεται να συνέταξε ο ίδιος το non paper - ποταμό για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να λειτουργεί η τρικομματική κυβέρνηση.

Τηλεφώνημα εκτόνωσης

Όμως, στη συνέχεια, υπό το βάρος της κλιμάκωσης της έντασης και οι δύο πλευρές αναζητούν κάποια κίνηση εκτόνωσης. Αυτή επήλθε με το τηλεφώνημα του υπουργού Επικρατείας κ. Σταμάτη στον κ. Βενιζέλο, μέσω του οποίου «κλείδωσε» η σημερινή σύσκεψη των αρχηγών.

Η σύσκεψη θεωρείται κρίσιμη, καθώς θα θεθούν προς συζήτηση το πλαίσιο για την τελική φάση της διαπραγματεύσεως με την τρόικα, αλλά και τα ισοδύναμα μέτρα και οι «κόκκινες γραμμές» που έχουν τεθεί από το ΠΑΣΟΚ και τη ΔΗΜΑΡ.

Σύμφωνα με πληροφορίες, στελέχη του οικονομικού επιτελείου δεν αποκλείουν a priori να καταβληθεί προσπάθεια να διασωθούν οι αναπληρικές συντάξεις και τα δώρα λαμβάνοντες οι δικαιούχοι του ΟΓΑ και οι χαμηλοσυνταξιούχοι. Όμως, τονίζουν ότι καμία απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί εάν δεν υπάρξει καθαρή εικόνα για το ποια μέτρα από το πακέτο των 11,6 δισ. εγκρίνει και ποια απορρίπτει η τρόικα. Οι ίδιες πηγές προσθέτουν, μάλιστα, πως πολλά από τα ισοδύναμα που έχει προτείνει η ΔΗΜΑΡ είναι προς αξιοποίηση, εν αντιθέσει με τις αντίστοιχες προτάσεις του ΠΑΣΟΚ, σκόλιο που καταδεικνύει τη συνεχιζόμενη ένταση στις σχέσεις της Ιπποκράτους με τη Ν.Δ.

Σόιμπλε: Είμαι αισιόδοξος...

Της απεσταλμένης μας στο ΠΟΤΕΝΤΑΜ ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Μια απροσδόκητη πλην βραχύβια ασυλία από το Βερολίνο, μέχρις ότου συνταχθεί η έκθεση της τρόικας, έχει εξασφαλίσει τις τελευταίες εβδομάδες η Ελλάδα, καθώς η γερμανική κυβέρνηση εμφανίζεται πρόθυμη να δώσει πίστωση χρόνου στην ελληνική κυβέρνηση έως ότου δει τα πρώτα δείγματα γραφής του τρικομματικού συνασπισμού υπό τον Αντώνη Σαμαρά.

«Πιστεύετε ότι θα παραμείνει η Ελλάδα στην Ευρωζώνη», ήταν η ερώτηση της «Κ» προς τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ο οποίος παρέστη την περασμένη Πέμπτη στην τελετή απονομής του βραβείου M100 του συνεδρίου MME Sanssouci Colloquium 2012 στον πρόεδρο της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι, στο Πότνταμ της Γερμανίας. «Αν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, φυσικά», ήταν η απάντησή του. «Εσείς είστε αισιόδοξος ότι θα το πράξει;» «Είμαι πάντα αισιόδοξος», αποκρίθηκε χαμογελώντας. «Όσον αφορά το ζήτημα της επιμήκυνσης, πιστεύετε ότι θα μπορούσε να δοθεί στην Ελλάδα μία πίστωση χρόνου;» «Μου θέτατε ένα ζήτημα που ούτε ο πρωθυπουργός σας δεν έθεσε κατά τις επισκέψεις του σε Βερολίνο και Παρίσι. Γιατί ήξερε την απάντηση: Περαιτέρω την έκθεση της τρόικας», απάντησε αυστηρά. «Ναι, αλλά εγώ δεν είμαι πρωθυπουργός, είμαι δημοσιογράφος, οπότε μπορώ να σας ρωτήσω».

Οχι τρίτο πακέτο

Από τον υπουργό Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, που εγκωμιάζει τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες της Αθήνας και εμφανίζεται αισιόδοξος ότι η χώρα μας θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, μέχρι τους Γερμανούς δημοσιογράφους, η αλλαγή κλίματος στη Γερμανία είναι σαφής. Όλοι, πάντως, τον Σόιμπλε συμπεριλαμβανομένου, θεωρούν ότι ένα τρίτο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα είναι αδύνατο να περάσει από τη γερμανική Βουλή. «Θα γίνει εξέγερση», προβλέπει ο δημοσιογράφος Κλέμενς Βέργκιν από την εφημερίδα Welt, ο οποίος θεωρεί ότι και η ίδια η γερμανική κυβέρνηση θα ήθελε μια όσο το δυνατόν πιο θετική έκθεση της τρόικας για να μπορέσει να δικαιολογήσει στη γερμανική κοινή γνώμη τυχόν παρα-

Η Ελλάδα φυσικά θα παραμείνει στην Ευρωζώνη αν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, δήλωσε ο κ. Σόιμπλε στην «Κ».

Η γερμανική κυβέρνηση εμφανίζεται πρόθυμη να δώσει πίστωση χρόνου στην Ελλάδα έως ότου συνταχθεί η έκθεση της τρόικας.

χωρήσεις προς την ελληνική πλευρά.

Ο Κλάους Τέπφερ, παλαίμαχο στέλεχος των Χριστιανοδημοκρατών, πρώην υπουργός επί Καγκελαρίας Κολ και παρ' όλignon αντικαταστάτης του Κρίστιαν Βουλφ στην προεδρία της Γερμανίας, θεωρεί ότι η Αγκελα Μέρκελ εργάζεται με συνέπεια για την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη. Σε ερώτηση της «Κ» αν θεωρεί λάθος την ένταξη της Ελλάδας στο ενιαίο νόμισμα, διαστάζει κάπως να απαντήσει. «Ισως θα έπρεπε να περιμένουμε λίγο περισσότερο έως ότου εκπληρώσει όλες τις προϋποθέσεις η χώρα σας», λέει, αλλά σπειδαι να προσθέσει ότι η μαγία με τις υποθέσεις εργασίας «τι θα γινόταν αν...» δεν έχει πλέον νόημα. «Το ζητούμενο είναι αυτήν τη στιγμή όχι μόνο να μη συρρικνωθεί η Ευρωζώνη, αλλά να επεκταθεί και να ενισχυθεί», επισημαίνει. «Δεν πιστεύετε ότι έχει ενισχυθεί ο ευρωσκεπτικισμός στη Γερμανία;», του επισημαίνουν. «Κοιτάξτε, αν η πολιτική διαμορφω-

νόταν αποκλειστικά από την κοινή γνώμη, θα κάναμε τις εταιρείες δημοσκοπήσεων καγκελαρίους. Πολλές φορές υπάρχει μια σαφής θέση της πλειοψηφίας των πολιτών, αλλά οι πολιτικοί δεν τους ρωτούν για να προχωρήσουν σε κάθε τους ενέργεια. Γι' αυτόν τον λόγο έχουμε αντιπροσωπευτική δημοκρατία», καταλήγει.

Διαφορετικές απόψεις

Δε συμφωνούν όλοι με την άποψη του για την πολιτική της κ. Μέρκελ. «Δεν κάνει τίποτα γιατί ξέρει ότι όσο λιγότερο εμφανίζεται και ασκεί πολιτική, τό περισσότερο αγαπητή γίνεται στον κόσμο», λέει με δηλητηριώδη ειρωνεία διευθύνων σύμβουλος εταιρείας μετάλλου. Υπάρχει, λοιπόν, αποκρουστικά λωμένη άποψη στους κόλπους της γερμανικής κυβέρνησης στο ζήτημα της Ελλάδας: Οχι, είναι το συμπέρασμα από τις συζητήσεις με διάφορους πολιτικούς και παράγοντες της γερμανικής δημοσιογραφικής και επιχειρηματικής ελίτ, αν και είναι σαφές ότι ακόμη και η συζήτηση περί Grexit έχει παγώσει προς το παρόν. Η ηπιότερη πολιτική της κυβέρνησης αντανακλάται και στα ρεπορτάζ της εφημερίδας Bild, που είχε πρωτοστατήσει στην εκστρατεία κατά της χώρας μας. Στέλεχος της ισοτελίδας της Bild γράλει όταν τον ρωτάμε αν η εφημερίδα του εκπρεάζει την καγκελάρια. «Ξέρω ότι μας διαβάζει καθημερινά», λέει...

Τον ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

Την οδό της απόλυτης ειλικρίνειας επέλεξε χθες ο πρωθυπουργός για να πείσει τους πολίτες ότι τα προς ανακοίνωση μέτρα θα είναι «οι τελευταίες περικοπές» σε μισθούς και συντάξεις και, κυρίως, ότι τούτη τη φορά οι θυσίες τους θα πιάσουν τόπο.

Στη σύντομη ομιλία του στη ΔΕΘ, που κατ' ουσίαν δεν είχε προαναγγεληθεί, ο κ. Αντ. Σαμαράς χρησιμοποίησε ασυνήθιστα δραματικούς τόνους. «Σας λέω την αλήθεια, δεν γινόταν αλλιώς», τόνισε σε πρώτο ενικό πρόσωπο και αφηνιδιάζοντας το ακροατήριό του παραδέχθηκε για πρώτη φορά δημοσίως ότι στα επικείμενα μέτρα των 11,6 δισ. ευρώ «κόβονται και εισοδήματα που δεν έπρεπε να αγγιχτούν», αν και όπως τόνισε καταβάλλοντας προσπάθειες, «οι περικοπές μας μην είναι οριζόντιες». «Η μείωση όμως των δαπανών έπρεπε να γίνει έτσι κι αλλιώς, γιατί δεν μπορεί μια χώρα που σέβεται τον εαυτό της να ζει με δανεικά», ανέφερε.

Παράλληλα, ωστόσο, και απαντώντας σε όσους τον επικρίνουν πως αθέτησε τις υποσχέσεις του, δεσμεύθηκε να τηρήσει στο ακέραιο τις προεκλογικές δεσμεύσεις του σε βάθος τετραετίας, χαρακτηρίζοντας αυτονόητη την προσπάθεια της κυβέρνησης να αποκαταστήσει το συντομότερο δυνατόν τα εισοδήματα που κόβονται δικά. Προέταξε μάλιστα τις περικοπές στους χαμηλοσυνταξιούχους, τους πολέμους και τους ένστολους, για τους οποίους μάλιστα κατέστησε σαφές ότι θα διατηρήσουν τα έξι επιδόματα επικινδυνότητας που δίδονται στους μάχιμους.

«Θα υπάρξουν ταυτόχρονα μέτρα ανάπτυξης που θα είναι μεγαλύτερα των περικοπών», είπε και υπογράμμισε ότι «η επόμενη δόση του δανείου (σ. σ. ύψους 31,5 δισ. ευρώ) θα μείνει κατά 90% μέσα στην Ελλάδα». Δεσμεύθηκε, επιπλέον, με το συγκεκριμένο ποσό όχι μόνο να γίνει η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, αλλά ότι το Δημόσιο θα εξοφλήσει τα χρέη του προς τρίτους. «Μόλις πάρουμε την επόμενη δόση, θα προχωρήσουμε και σε συμπληρωμής οφειλών και θα υπάρξει ρευστότητα», υποσχέθηκε και προέβλεψε ότι σε δύο χρόνια από σήμερα η Ελλάδα θα είναι διαφορετική, καθώς «θα έχει φανεί πως στην άκρη του τού-

Ο πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς, ενώ προσέρχεται για την τελετή των εγκαινίων της 77ης Διεθνούς Εκθέσης Θεσσαλονίκης.

Ο πρωθυπουργός τόνισε ότι αυτές θα είναι «οι τελευταίες περικοπές» σε μισθούς και συντάξεις και επιτέθηκε στο λόμπι της δραχμής.

νελ». Στην ομιλία του, ο πρωθυπουργός έκρινε σκόπιμο να εξαπολύσει δριμεία κριτική στην αντιπολίτευση, φωτογραφίζοντας κυρίως τον ΣΥΡΙΖΑ, τον οποίο επί της ουσίας ταύτισε με αυτό που εσχάτως αποκαλεί «λόμπι της δραχμής». Καυτηρίασε μάλιστα τη σύγκριση της Ελλάδας με την Αργεντινή που επιχείρησε ο κ. Αλ. Τοίπρας και τόνισε: «Μας είπαν ότι το ευρώ δεν είναι ταμπελό, αλλά όχι τι θα γινόταν αν φεύγαμε από το ευρώ, που θα σήμαινε όχι μείωση αλλά κατάρρευση των συντάξεων».

Την αντιπολιτευτική τακτική του ΣΥΡΙΖΑ είχε εμφανή στόχο και μια άλλη αποστολή του, με την οποία επεδίωξε να κεφαλαιοποιήσει τις διαδοχικές συναντήσεις του με ομολογούς του, καθώς όπως είπε η χώρα μας βρέθηκε πολύ κοντά στην έξοδο της από την Ευρωζώνη. «Τη μάχη με το εκτός Ελλάδος λόμπι της δραχμής την κερδίζουμε, μένει να κερδίσουμε τη μάχη και με το εντός Ελλάδος αντίστοιχο λό-

μπι», υπογράμμισε μιλώντας απαξιωτικά για κάποιους που «δεν ποντάρουν μόνο στην καταστροφή της χώρας, αλλά την εύχονται κιόλας».

Αξιοσημείωτο είναι, τέλος, ότι ο κ. Σαμαράς αναφέρθηκε εκτενώς στην πρόσφατη παρέμβαση του κεντρικού Ευρωπαϊκού τραπεζίτη Μάριο Ντράγκι, θέλοντας να τονίσει ότι αυτή γεννάει αισιόδοξια για το μέλλον της χώρας μας. «Η προχθεσινή του απόφαση δείχνει πως η λύση βρίσκεται μέσα στο ευρώ, φτάνει να είμαστε συνεπείς και να ακολουθήσουμε την αξιοπιστία μας», είπε και με το σκεπτικό αυτό ζήτησε τη στήριξη των πολιτών στις επιλογές του.

Πηγές του Μαξίμου χαρακτηρίζαν τη χθεσινή παρέμβαση του πρωθυπουργού ως πυρήνια της πολιτικής που θα ακολουθήσει και έναντι των Ευρωπαίων εταίρων του το αμέσως προσεχές διάστημα, υπονοώντας ότι με το πακέτο των μέτρων που θα ανακοινωθεί, όχι μόνο δεν θα δοθεί σε κανέναν το πρόσχημα να φέρει προσκόμματα στην καταβολή της επόμενης δόσης, αλλά θα δημιουργηθούν οι συνθήκες μιας συνολικής επαναδιαπραγμάτευσης με συμληρωματικά μέτρα ενίσχυσης της ελληνικής οικονομίας. Τον στόχο αυτό άλλωστε έχει και η συνάντηση του κ. Σαμαρά την Τρίτη με τον Μάριο Ντράγκι, καθώς ο πρωθυπουργός θα αναδείξει την ανάγκη η ΕΚΤ να υποβοηθήσει τη ρευστότητα στη χώρα.

Προς μία λύση «εθνικής σωτηρίας»

Πρώτο βήμα να οριστικοποιηθούν και να ανακοινωθούν τα μέτρα των 11,6 δισ. πριν από το Eurogroup της 14ης Σεπτεμβρίου

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Προσπάθειες να βρεθεί στο Eurogroup της 8ης Οκτωβρίου και στη σύνοδο κορυφής, στις 18 - 19 του ίδιου μήνα μια συνολική λύση για την Ελλάδα, που θα υπερβαίνει το στενό πλαίσιο της επιμήκυνσης και θα αντιμετωπίζει τη χρηματοδότηση του προγράμματος προσαρμογής και τη βιωσιμότητα του χρέους, καταβάλλουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, η ελληνική κυβέρνηση, η τρόικα και τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης.

Το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση της λύσης «εθνικής σωτηρίας», όπως την αποκαλούν στο υπουργείο Οικονομικών, είναι να οριστικοποιηθούν τα μέτρα των 11,6 δισ. ευρώ, αρχής γενομένης από τη σημερινή συνάντηση του υπουργού Οικονομικών με τους επικεφαλής της τρόικας και κατά τη σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών αργότερα το βράδυ.

Το ιδανικό για τον κ. Στουρνάρα θα ήταν να έχει κλείσει τα μέτρα και να

τα καταθέσει στη Βουλή με τη μορφή ενός πίνακα εντός του προσχεδίου του προϋπολογισμού του 2013 πριν από το Eurogroup της 14ης Σεπτεμβρίου, στη Λευκωσία. Κάτι τέτοιο δεν είναι βέβαιο. Είναι άγνωστο εάν θα επιτευχθεί εγκαίρως συμφωνία των πολιτικών αρχηγών, αν και η σημερινή βραδινή σύσκεψη κινείται προς την κατεύθυνση της επίτευξης των αποφάσεων. Επίσης, είναι άγνωστο πώς θα εξελιχθούν οι διαπραγματεύσεις με την τρόικα, η οποία απορρίπτει μέτρα της τάξης των 2 δισ. ευρώ και διατυπώνει επιφυλάξεις για άλλα τόσα περίπου.

Εάν δεν προλάβει να καταθέσει τα μέτρα στη Βουλή έως την ερχόμενη Παρασκευή, ο κ. Στουρνάρας θέλει τουλάχιστον να τα ανακοινώσει, ώστε στο Eurogroup της Λευκωσίας να αρχίσει η διαπραγμάτευση σε πολιτικό επίπεδο για τις αλλαγές στο ελληνικό πρόγραμμα. Η Ελλάδα έχει δύο κεντρικούς στόχους:

Πρώτον, να καταβληθεί το ταχύτερο

δυνατόν η επόμενη δόση, ύψους 31,5 δισ. ευρώ, που θα επιτρέπει να ολοκληρωθεί η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και να αποπληρώσει το Δημόσιο μέρος των οφειλών του προς τον ιδιωτικό τομέα.

Δεύτερον, να αντιμετωπιστεί το κενό χρηματοδότησης και η βιωσιμότητα του χρέους. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται πλέον και η επιμήκυνση, δηλαδή η παράταση της προθεσμίας για τη μείωση του ελλείμματος κατά ένα ή δύο χρόνια. Το οικονομικό όφελος της επιμήκυνσης δεν φαίνεται να είναι μεγάλο,

Οι δύο στόχοι της Ελλάδας: ένα σχέδιο που θα εγγυάται τη βιωσιμότητα του χρέους και η αλλαγή κλίματος στην Ευρώπη.

σε σχέση τουλάχιστον με τις προσδοκίες που έχουν επενδυθεί σε αυτή. Σε κάθε περίπτωση, η κυβέρνηση θέλει να την πιστωθεί ως κέρδος από τις διαπραγματεύσεις με την τρόικα, ενώ η κοινωνία την αναμένει ως ελάχιστο αποτέλεσμα για τα επόμυνα μέτρα.

Τα δύο θέματα αλληλοεξαρτώνται άμεσα. Το ΔΝΤ και η Ευρωζώνη πολύ δύσκολα θα συμφωνήσουν στην εκταμίευση της δόσης χωρίς θετική έκθεση της τρόικας και η τρόικα πολύ δύσκολα θα καταλήξει σε θετική έκθεση εάν δεν έχει κλείσει το κενό χρηματοδότησης και η βιωσιμότητα του χρέους.

Το κλίμα στην Ευρώπη έναντι της Ελλάδας έχει εμφανώς βελτιωθεί το τελευταίο διάστημα. Ο συνήθως «στριφνός» κ. Σόιμπλε δήλωσε ότι η Ελλάδα θα παραμείνει στην Ευρωζώνη, ενώ η Αυστριακή ομόλογός του, Μαρία Φέκτερ, η οποία έως πρόσφατα πρωτοστατούσε στην κριτική κατά της Ελλάδας, αναγνώρισε τις προσπάθειες που καταβάλλει η χώρα.

Επίσης, είπε και κάτι που πέρασε σχεδόν απαρατήρητο. Οτι συζητείται ένα σχέδιο που θα εγγυάται τη βιωσιμότητα του χρέους. Την Πέμπτη, σε συνεδρίαση του EuroWorkingGroup, των αναπληρωτών των υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης, ο Έλληνας εκπρόσωπος καθηγητής Πάνος Τσακλόγλου άκουσε τον εκπρόσωπο της Κομισιόν να παρουσιάζει μια έκθεση στην οποία καταγράφεται η σημαντική βελτίωση που έχει συντελεστεί τα τελευταία δύο χρόνια στην Ελλάδα, παρά τα προβλήματα και τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων.

Κάποιοι στην Αθήνα φοβούνται πως αυτή η αλλαγή κλίματος είναι συγκυριακή. Οτι οι καλές δηλώσεις έχουν στόχο, αφενός μεν, να διευκολύνουν την κυβέρνηση να περάσει τα μέτρα, αφετέρου δε, να μην επιτείνουν το κλίμα ανησυχίας για τη συνοχή της Ευρωζώνης, προκαλώντας προβλήματα σε άλλες χώρες, όπως η Ισπανία και η Ιτα-

λία. Οι πιο αισιόδοξοι υποστηρίζουν ότι το κλίμα αλλάζει συνολικότερα. Αυτοί που φοβούνται τη διάλυση της Ευρωζώνης και θέλουν δυναμικότερες κινήσεις έχουν πάρει το πάνω χέρι έναντι των υπερμάχων της οικονομικής ορθοδοξίας, όπως φάνηκε από την αποτυχία Ντράγκι για αθρόες αγορές ομολόγων από τη δευτερογενή αγορά. Είναι συνεπώς ευκαιρία για μια συνολική λύση.

Το παράθυρο αυτό θα είναι ανοικτό έως τις αμερικανικές εκλογές. Πάντως, σημειώνουν ότι το κλίμα θα μπορούσε να αλλάξει και πάλι, εάν η Ελλάδα δεν προωθήσει τα δημοσιονομικά μέτρα και τις μεταρρυθμίσεις. Σε αυτή την περίπτωση, η απόφαση Ντράγκι θα μπορούσε να λειτουργήσει εις βάρος της Ελλάδας, εάν οι Ευρωπαίοι αισθανθούν ασφαλείς ότι με τις παρεμβάσεις της ΕΚΤ μπορούν να αντιμετωπίσουν τους κραδασμούς που θα προκαλέσει η έξοδος της χώρας μας από το ευρώ.

Νέα επίσκεψη, νέες αιτιάσεις από την τρόικα

Από την επίσκεψη της τρόικας τον περασμένο Ιούλιο - Αυγουστο είχε καταστεί σαφές ότι όλες οι υποθέσεις στις οποίες βασίστηκε το δεύτερο πρόγραμμα βοήθειας προς την Ελλάδα είχαν ανατραπεί.

Κατ' αρχάς, η χρηματοδότηση του προγράμματος είναι πιθανότατα ανεπαρκής. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το δάνειο που χορηγούν η Ευρωζώνη και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και από την Ελλάδα, μέσω των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής, τα οποία τον Μάιο είχαν υπολογισθεί σε 11,6 δισ. ευρώ, για τη διετία 2012 - 2013. Εξαιτίας της ύφεσης και των αστοχιών στην υλοποίηση του Μνημονίου, τα μέτρα αυτά φαίνεται πλέον να μην επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του Δημοσίου που δεν καλύπτονται από το δάνειο της τρόικας.

Επίσης, και για τους ίδιους λόγους (ύφεση, αστοχίες κ.λπ.), ετέθη και πάλι εν αμφιβόλω η βιωσιμότητα του χρέους, καθώς εκτιμάται ότι δεν θα υποχωρήσει στο 120% του ΑΕΠ.

Σε ό,τι αφορά το κενό χρηματοδότησης, σύμφωνα με πληροφορίες το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο εκτιμά ότι ανέρχεται για τη διετία 2013 - 2014 σε 19 δισ. ευρώ. Η Κομισιόν είναι λίγο πιο αισιόδοξη και το περιορίζει στα 14 -

Το κενό χρηματοδότησης για τη διετία 2013 - 2014 ανέρχεται κατά το ΔΝΤ σε 19 δισ. ευρώ και κατά την Κομισιόν σε 14 - 15 δισ. ευρώ.

15 δισ. ευρώ. Αρα ακόμη και αν βρεθούν, συμφωνηθούν και υλοποιηθούν τα μέτρα των 11,6 δισ. παραμένει μια διαφορά. Επιπλέον ποσά θα απαιτήσει η επιμήκυνση. Αυτό το κενό είναι αδύνατον να καλυφθεί είτε με επιπλέον μέτρα είτε με τέτοιου μεγέθους εκδόσεις εντόκων γραμματίων. Είναι με άλλα λόγια εξαιρετικά δύσκολο να το καλύψει μόνη της η ελληνική πλευρά. Από την άλλη, είναι δύσκολο πολιτικά για τις κυβερνήσεις της Ευρωζώνης να προσέλθουν στα κοινοβουλία τους ζητώντας την έγκριση νέας βοήθειας προς την Ελλάδα. Πολλοί Γερμανοί αξιωματούχοι, ο απερχόμενος Ολλανδός πρωθυπουργός Μαρκ Ρούτε και άλλοι Ευρωπαίοι δεν απέκλεισαν το ενδεχόμενο να δοθεί περισσότερος χρόνος προσαρμογής στην Ελλάδα, αποκλείοντας όμως τη χορήγηση επιπλέον χρημάτων.

Τον Αύγουστο, ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιάννης Στουρνάρας είχε εμφανισθεί με τους επικεφαλής της τρόικας να αφήσουν στην άκρη το θέμα. Η ελληνική πλευρά δεσμεύθηκε να παρουσιάσει τα μέτρα των 11,6 δισ. και το θέμα της χρηματοδότησης να συζητηθεί σε πολιτικό επίπεδο. Επί της ουσίας, η επώδυν των Ευρωπαίων «πρώτα η αξιολόγηση της τρόικας και μετά αποφασίζουμε» σημαίνει «εφαρμόστε τα σκληρά μέτρα για να μπορέσουμε κι εμείς να πείσουμε τους δικούς μας να κάνουν κάτι». Γι' αυτό η τρόικα και η Ευρωζώνη δεν πρόκειται να κάνουν εκπτώσεις σε ό,τι αφορά τουλάχιστον την αξιοπιστία των 11,6 δισ. Οι πιέσεις για να είναι τα μέτρα σίγουρης απόδοσης και να εκπέμπουν παράλληλα έναν ισχυρό συμβολισμό θα ενταθούν τις επόμενες ημέρες. Σύμφωνα με πληροφορίες, στο πλαίσιο αυτό τίθεται το θέμα, πέραν των περικοπών μισθών, συντάξεων κ.λπ., να γίνουν και απολύσεις από τον στενό και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Σε ό,τι αφορά το χρέος, προκαταρκτικές αναλύσεις βιωσιμότητας της τρόικας το βλέπουν να διαμορφώνεται λίγο κάτω από το 150% του ΑΕΠ το 2020. Το υπουργείο Οικονομικών συγκρότησε μια ομάδα οικονομολόγων από διάφορους φορείς ώστε να παρουσιάσει στην τρόικα μια ελληνική μελέτη βιωσιμότητας.

Νέα απομείωση

Υποχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα και μη βιώσιμο χρέος με βάση το καταστατικό του ΔΝΤ σημαίνει αυτόματη διάκοπή της καταβολής των δόσεων. Αυτός είναι ο βασικός λόγος που το ΔΝΤ ήγειρε θέμα νέας απομείωσης του χρέους, που αυτή τη φορά δεν θα μπορούσε να αφορά κανέναν άλλον εκτός του λεγόμενου επίσημου τομέα, δηλαδή τα δάνεια που έχουν δώσει τα κράτη-μέλη και τα ομόλογα που έχουν στην κατοχή τους η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες. Στην πιο αθώα του εκδοχή το νέο «κούρεμα» θα μπορούσε να είναι η απευθείας ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών από τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς στήριξης. Αλλά ακόμη και αυτό θα είναι πολιτικά δύσκολο. Πόσω μάλλον ένα κούρεμα των ομολόγων της ΕΚΤ. Σε κάθε περίπτωση, η απομείωση του χρέους θα το καταστήσει βιώσιμο, θα καλύψει μέρος του κενού χρηματοδότησης (αφού θα μειωθούν και οι δαπάνες για τόκους) και θα οδηγήσει εμμέσως σε επιμήκυνση. Και όπως δείχνει η δήλωση Φέκτερ, το θέμα έχει τηθεί και οι αποφάσεις θα ληφθούν τις επόμενες εβδομάδες.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΡΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Μειώστε άμεσα τις εισαγωγές»

Τον ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ **ΝΙΚΟΝ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ**

Η εμμονή τόσο της τρόικας όσο και της ελληνικής κυβέρνησης στη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος είναι λανθασμένη, σύμφωνα με τον επιφανή οικονομολόγο Ντάνιελ Γκρος, διευθυντή του Κέντρου Μελετών Ευρωπαϊκής Πολιτικής (CEPS), στις Βρυξέλλες. Σε συνομιλία με την «Κ», στο περιθώριο εκδήλωσης του Ινστιτούτου Bruegel, ο κ. Γκρος τόνισε ότι το μεγάλο πρόβλημα της χώρας είναι το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, η συνεχιζόμενη ύπαρξη του οποίου αποδεικνύει στις αγορές ότι η χώρα μας δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα μόνη της. Το γεγονός ότι το ισοζύγιο παραμένει ελλειμματικό μετά τόσα χρόνια ύφεσης στη χώρα αποτελεί μυστήριο για τον κ. Γκρος, ο οποίος αναφέρεται στο παράδειγμα των Βαλτικών χωρών και της Βουλγαρίας, που κατάφεραν να το μηδενίσουν σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Αν η Ελλάδα αποκτήσει πλεονασματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, τότε θα ανοίξει ο δρόμος επιστροφής στις αγορές, ανεξάρτη-

Επιβολή έκτακτων φόρων πολυτελείας σε αγαθά που προέρχονται από το εξωτερικό, προτείνει ο οικονομολόγος Ντάνιελ Γκρος.

τα από καθυστερήσεις στην μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, εκτιμά ο κ. Γκρος. Το πρόβλημα είναι ότι, λόγω της συμμετοχής στην Ευρωζώνη, η Ελλάδα δεν μπορεί να βάλει δασμούς. Ωστόσο, ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω της επιβολής έκτακτων και υψηλότερων φόρων πολυτελείας και κατανάλωσης σε αγαθά, τα οποία η ελληνική κυβέρνηση γνωρίζει ότι προέρχονται κυρίως από το εξωτερικό (π.χ., ηλεκτρονικά, ηλεκτρικά είδη, οχήματα κ.λπ.). Αν οι φόροι είναι έκτακτοι και εξαγγελθεί η σταδιακή μείωσή τους τα επόμενα χρόνια, τότε το αποτέλεσμα στο εμπορικό έλλειμμα θα είναι άμεσα και δραματικό, αφού οι φορολογούμενοι θα αναστείλουν τις αγορές, αναμένοντας τις μελλοντικές μειώσεις τιμών.

Η πρότασή του αποτελεί ουσιαστικά «μίσση» των αποτελεσμάτων που θα είχε η εισαγωγή της δραχμής, χωρίς τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Αν και η έμμση αυτή υποτίμηση θα δημιουργούσε πληθωριστικές πιέσεις και θα είχε δραματικές επιπτώσεις σε όσους εμπορεύονται ξένα αγαθά, ο κ. Γκρος τη θεωρεί αναγκαία, προκειμένου να ενισχυθεί η εγχώρια παραγωγική βάση και να αποκαταστεί η εμπιστοσύνη των αγορών στις προοπτικές της χώρας. Μολοντί προειδοποιεί ότι η τρόικα θα ενέγερε αντίστροφα σε μία τέτοια πρόταση, εκτιμά ότι τελικά θα γινόταν αποδεκτή ως αναγκαία.

Σε ό,τι αφορά την πιθανότητα κοινωνικής έκρηξης στην Ελλάδα και πάλι ο κ. Γκρος θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να μπει «πίατος στο βαρέλι» για να καταλαγιάσει η αναταραχή στην κοινωνία, κάτι που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τον μηδενισμό του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. «Η δραστηική μείωση των ταξιδιών Ελλήνων στο εξωτερικό θα βοηθούσε επίσης στην επίτευξη του στόχου», καταλήγει χαμογελώντας ο κ. Γκρος, ο οποίος προβλέπει πάντως ότι η ανάκαμψη θα είναι σταδιακή και χρονοβόρος διαδικασία.

Ο Ντράγκι, οι αγορές και το ευρώ

Η ενθουσιώδης αντίδραση των αγορών μετά την απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, την Πέμπτη, για σαρωτική παρέμβαση στις δευτερογενείς αγορές ομολόγων της δοκιμαζόμενης περιφέρειας, ήταν αναμενόμενη. Το μεγάλο ερώτημα είναι αν το κλίμα θα διατηρηθεί ή αν οι ανησυχίες σύντομα θα επιστρέψουν, όπως άλλωστε συνέβη όλες τις προηγούμενες φορές που τα ευρωπαϊκά όργανα υποθετούσαν πυροσβεστικά μέτρα κατά της κρίσης, η αποτελεσματικότητα των οποίων, όμως, δεν εκτεινόταν πέραν των μερικών εβδομάδων.

Σύμφωνα με τον οικονομολόγο Ντάνιελ Γκρος, διευθυντή του Κέντρου Μελετών Ευρωπαϊκής Πολιτικής (CEPS), στις Βρυξέλλες, αυτή τη φορά έχουμε λόγους να αισιοδοξούμε ότι τα πράγματα θα εξελιχθούν διαφορετικά. Μιλώντας στην «Κ», στο περιθώριο του ετήσιου δείπνου του Ινστιτούτου Bruegel, την Πέμπτη, ο κ. Γκρος τόνισε ότι τους τελευταίους μήνες η προσέγγιση απέναντι στην κρίση έχει αλλάξει: «Μέχρι πέρυσι, η λογική των ευρωπαϊκών αποφάσεων βασιζόταν στην πεποίθηση πως το πρόβλημα μπορεί να λυθεί με την υιοθέτηση υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών. Οι αποφάσεις της συνόδου κορυφής του περασμένου Ιουνίου, αλλά και η παρέμβαση του Μάριο Ντράγκι, την Πέμπτη, δείχνουν πως η Ευρωζώνη αναγνωρίζει ότι, πέραν της οικονομικής πολιτικής, υπάρχει και η διάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η οποία πρέπει να διασφαλιστεί».

Υπενθυμίζεται ότι ο κ. Ντράγκι, επικεφαλής της ΕΚΤ, δικαιολόγησε την απόφαση να αγοράσει η Τράπεζα «δυννητικά απεριόριστο» αριθμό ομολόγων της ευρωπαϊκής περιφέρειας στη δευτερογενή αγορά, λέγοντας ότι το υπέρρογο κόστος δανεισμού Ισπανίας και Ιταλίας οφείλεται σε «αβάσιμους φόβους» περί επικείμενης διάλυσης του ευρώ. Δεν είναι όμως καθόλου βέβαιο ότι οι φόβοι αυτοί ήταν αβάσιμοι. Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε πρόσφατα το Ινστιτούτο Bruegel σε μικρή ομάδα δημοσιογράφων, στις Βρυξέλλες, η πλέον ανησυχιακή εξέλιξη στην κρίση, τους τελευταίους μήνες, είναι η μαζική απόσυρση κεφαλαίων και η αποσπένδυση από τον ευρωπαϊκό Νότο. Αγορές και επενδυτές θεωρούν –και δικαίως– ότι η απειμολογία του πυρήνα της Ευρωζώνης από τον Νότο καθιστά αυτομάτως λιγότερο κοστοβόρο τη διάσπαση του ευρώ. Στην εν εξέλιξη διάσπαση της κοινής αγοράς αναφέρθηκε και ο κ. Ντράγκι, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης Τύπου που παραχώρησε, μετά τη συνεδρίαση του εκτελεστικού συμβουλίου της ΕΚΤ, αλλά και ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Πιερ Μοσκοβισί, σε ομιλία του στις Βρυξέλλες, την Πέμπτη: «Για να επιβιώσει η Ευρωζώνη, πρέπει η διατήρησή της να συμφέρει οικονομικά περισσότερο από τη διάσπασή της», υπογράμμισε χαρακτηριστικά ο κ. Μοσκοβισί.

Οι γερμανικές ενστάσεις

Ο πραγματικός αυτός κίνδυνος που προαναφέρθηκε φαίνεται ότι διαδραμάτισε καταλυτικό ρόλο στην κάμψη των ενστάσεων της Γερμανίας και στη διαφανιζόμενη αποστασιοποίηση της καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ, από τις άκαμπτές θέσεις του επικεφαλής της Bundesbank, Γεβς Βάιντμαν, ο οποίος ήταν το μοναδικό μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της ΕΤΚ που μειοψήφησε στις αποφάσεις της Πέμπτης. Υπενθυμίζεται, εξάλλου, ότι την τελευταία φορά που είχε βγάλει ο κ. Ντράγκι το «μαζούκι» από τη θήκη του ήταν στα τέλη του περασμένου έτους, όταν και πάλι υπήρχε πραγματικός και άμεσος κίνδυνος ασφυξίας των χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ευρωζώνης. Η ειδοποιός διαφορά με την προχθεσινή παρέμβαση είναι ότι σηματοδοτεί την ανεξαρτητοποίηση της ΕΚΤ από τη γερμανική Bundesbank, εξέλιξη που ανέδειξαν με εκτενείς ρεπορτάζ τους οι Financial Times, την Παρασκευή.

Τα παραπάνω, φυσικά, δεν σημαίνουν ότι ο «σούπερ Μάριο» υιοθετεί όλες τις απαιτήσεις του Νότου. Τουναντίον, εκπληρώνοντας την πάγια απαίτηση της γερμανικής κυβέρνησης, συνέδεσε άμεσα τη δυνατότητα παρέμβασης της ΕΚΤ στις αγορές ομολόγων, με την τήρηση σκληρά δημοσιονομικής πειθαρχίας. Πρόκειται για όρο ο οποίος κάθε άλλο παρά ικανοποιεί τις ιταλικές και ισπανικές κυβερνήσεις. Ως εκ τούτου, το μόνο που μπορούν να επιτύχουν τώρα Μαδρίτη και Ρώμη, ώστε να αποφυγούν το επικοινωνιακό πλήγμα της υπαγωγής σε πρόγραμμα προσαρμογής, είναι ότι δεν θα χρειαστεί τελικά να χρησιμοποιηθεί το όπλο του κ. Ντράγκι και ότι η ύπαρξή του και μόνο θα αποδειχθεί ικανή για να μειωθεί το κόστος δανεισμού τους σε βιώσιμα επίπεδα.

ΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑΣ